

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

iii

den offentlige Examen i Sorø Akademis Skole
i Juli 1870.

- Indhold: 1. Oldsagsamlingen paa Sorø Akademi. Af Adjunkt
P. Lorenzen.
2. Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten.
Af Rektor, Prof. Dr. Tregder.

Sorø.

Trykt hos V. Rahr.

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Sorø Akademis Skole

i Juli 1870.

- Indhold: 1. Oldsagsamlingen paa Sorø Akademi. Af Adjunkt
P. Lorenzen.
2. Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten.
Af Rektor, Prof. Dr. Tregder.

Sorø.

Trykt hos V. Røhr.

1870.

Oldsagsamlingen

paa Sorø Akademi.

Af

Adjunkt P. Lorenzen.

Oldsagsamlingen.

Den større Del af den Samling, hvorover her skal meddeles en kortfattet Fortegnelse, har tidligere tilhørt Hr. Hofman-Bang, forhen Forpagter paa Svendstrup. Den blev i Begyndelsen af 1858 tilbudt Sorø Akademi for en Sum af 400 Rd. Den daværende Rektor, Etatsraad Bojesen, indstillede til Ministeriet, at der maatte bevilges den nævnte Sum til at købe Samlingen for. Ministeriet gik beredvilligt ind paa Sagen, men bemærkede i Skrivelse af 20de Maj 1858, at Udgiften ej kunde afholdes af indeværende Aars Finanslov, og anmodede Rektor om at optage Beløbet paa Budgetforslaget for 18⁵⁹/₆₀. Da Summen imidlertid ikke blev bevilget ved Finansloven for 18⁵⁹/₆₀, købte Hr. Hofjægermester Bech til Valdbygaard Samlingen og skænkede den til Sorø Akademis Skole i Henhold til efterfølgende under 8de Mars 1859 allernaadigst konfirmerede

Gavebrev.

Undertegnede er overbevist om, at ikke alene ved Studiet af Fædrelandets Historie, men ogsaa ved den vakte Sans for Opbevaringen og Undersøgelsen af Nordens

ældste Beboeres Redskaber og Vaaben og ved den paa disse grundede Slutning om Nordboernes Færden og Levemaade knyttet den unges Hjerte fastere til Fædrelandet.

Det har derfor vakt min Beklagelse, at den Samling af Oldsager, som var bleven tilbudt Sorø Akademis Skole, ikke blev indkjøbt, da Midlerne ved Behandlingen af Finansloven for 18⁵⁹/₆₀ ikke bleve bevilgede. For at desuagtet Samlingen, der kunde virke til saa megen Gavn for Disciplene, ej skulde gaa tabt for den, har jeg tilforhandlet mig den, og er det mig kjært ved dette mit Gavebrev at skænke og overdrage den som Ejendom til Sorø Akademis Skole med det Haab, at den aldrig maa fraflyttes samme.

Valdbygaard den 1ste Mars 1859.

A. W. B e c h,

Godsejer, Ridder af Danebrog.

Samlingen blev modtagen af daværende Overlærer Johnstrup og af ham opstillet i et Lokale, der dengang benyttedes til den fysiske Samling. Da dette Lokale senere overlodes den naturhistoriske Samling, blev Oldsagsamlingen staaende.

Ifjor lykkedes det at faa indrettet et smukt lille Værelse til Samlingen. Iaar er der anskaffet et nyt Skab, og forskjellige Forandringer foretagne med de gamle, ligesom Skabene ogsaa ere blevne malede paany. Samlingen er nu paa en Maade forenet med den naturhistoriske Samling og bestyres tilligemed denne af Meddeleeren af disse Bemærkninger.

Hr. Hofjægermester Bechs Gave bestod af:

1. 381 Stykker fra Stenalderen,
2. 55 — — Bronzealderen,
3. 4 — — Jernalderen,
4. En Pil fra Amerika, af den Slags, som Indianerne endnu bruge, samt 6 Pilespidser fra Delaware.

Stenalderen var saaledes fortrinsvis repræsenteret og det ikke alene ved Sagernes Antal, men ogsaa derved, at flere Vaaben og Redskaber ere meget smukke, enkelte endogsaa Pragtstykker. Desværre leverede Hr. Hofman-Bang kun en meget ufuldstændig Fortegnelse over Samlingen, ligesom der kun ved de færreste Gjenstande fandtes Stedangivelse og Underretning om, under hvilke Forhold de vare fundne. Senere er Samlingen forøget betydeligt, dels ved Gaver, dels ved Kjøb. Iaar har jeg forfattet en nøjagtig Fortegnelse over hele Samlingen, maalt de fleste Gjenstande, forsynet hvert Stykke med Numer og tilføjet enkelte oplysende Bemærkninger. Af denne Fortegnelse meddeles her et Uddrag.

Da Oldsagsamlingen kun har faa samlede Fund, og det endda med Undtagelse af Fundet fra Bodals Mose kun meget ubetydelige, har jeg paa faa Undtagelser nær ordnet og opstillet Sagerne i Rækker af ensartede Stykker.

Stenalderen.

Uslebne Flintkiler uden Bane.

Nr. 1—3 af en Længde fra 13—11³/₄ Tommer.

Nr. 4—28 samt Nr. 30 af en Længde fra 10—4¹/₂ T. *)

Slebne Flintkiler uden Bane.

Nr. 31—34 af en Længde fra 13¹/₂—10¹/₂ T.

Nr. 35—47 — — 10—6¹/₂ T.

*) Nr. 29 fandtes ved en nøjere Undersøgelse at henhøre under uslebne Hulmejsler.

Nr. 48—52 af en Længde fra 8— $6\frac{3}{4}$ T., kun slebne paa de brede Sider.

Nr. 53—65 af en Længde fra $5\frac{3}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ T.; de ere alle flade.

Slebne Flintkiler med skraa Eg.

Nr. 66—68 af en Længde fra $8\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{4}$ T.

Beskadigede men paany tilslebne Flintkiler.

Nr. 69—105 af en Længde fra 8— $3\frac{3}{4}$ T.

Beskadigede Kiler, der dels ere noget tilslebne paany, dels raat tilhuggede, dels maaske beskadigede efter at være paany tilslebne.

Nr. 106—113 af en Længde fra $6\frac{3}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ T.

Brudstykker af Kiler uden Bane.

a. Stykker nærmest Eggen.

Nr. 114—125 af en Længde fra $6\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ T.

b. Stykker nærmest ved Nakken.

Nr. 126—136 af en Længde fra $6\frac{1}{2}$ —4 T.

Uslebne Flintkiler med Bane.

Nr. 137—139 af en Længde fra $8\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ T.

Slebne Flintkiler med Bane.

a. Slebne paa de 4 Sider.

Nr. 140—141 af en Længde fra $9\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$ T.

b. Slebne paa de to flade Sider.

Nr. 142—180 af en Længde fra $7\frac{1}{2}$ —3 T.

Slebne Flintkiler med Bane og skraa Eg.

Nr. 181—185 af en Længde fra 7— $4\frac{1}{4}$ T.

Flintkiler med Bane og buetformigt udadgaaende Sider.

a. Uslebne.

Nr. 186—191 af en Længde fra $5\frac{1}{4}$ —3 T.

b. Slebne.

Nr. 192—197 af en Længde fra $5\frac{3}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ T.

Beskadigede Flintkiler med Bane.

Nr. 198—206 af en Længde fra 6— $4\frac{3}{4}$ T.

Brudstykker af Flintkiler med Bane.

a. Stykker nærmest ved Eggen.

Nr. 207—221 af en Længde fra $4\frac{3}{4}$ — $2\frac{1}{4}$ T.

b. Stykker nærmest ved Nakken.

Nr. 222—229 af en Længde fra $7\frac{1}{2}$ —3 T.

Flintkiler med skarpe eller tilrundede Sider og mer eller mindre spids Nakke.

a. Uslebne.

Nr. 230, Længde $5\frac{1}{2}$ T.

b. Slebne.

Nr. 231—33 af en Længde fra 6— $4\frac{1}{2}$ T.

Med skraa Eg.

Nr. 234—237 af en Længde fra 6—4 T.

Stykker af Kiler med en særegen Tilhugning for at anbringes i et Skaft.

Nr. 238—341.

Kiler af Grønsteen.

a. Med et Hul ved Nakken.

Nr. 242—244 af en Længde fra $5\frac{1}{4}$ —4 T.

b. Uden Hul.

Nr. 245—249 af en Længde fra $8\frac{1}{4}$ —5 T.

Flade Kiler eller Mejsler.

Slebne.

Nr. 250—270 af en Længde fra $7\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ T.

Beskadigede.

Nr. 271—276 af en Længde fra $5\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ T.

Uslebne.

Nr. 277—278 af en Længde fra $5\frac{1}{4}$ —4 T.

Smalmejsler.

Uslebne.

Nr. 279—283 samt 311 af en Længde fra $6\frac{3}{4}$ — $3\frac{3}{4}$ T.

Slebne mod Eggen.

Nr. 284 12 T. lang, næsten 2 T. bred, $1\frac{5}{12}$ T. tyk, i to Stykker.

Nr. 285—95 af en Længde fra 8— $4\frac{1}{2}$ T.

Slebne.

Nr. 296—308, samt 315 og 316 af en Længde fra $8\frac{3}{4}$ — $3\frac{1}{4}$ T.

Brudstykker af Smalmejsler.

Nr. 309—313 af en Længde fra 4—3 T.

Nr. 314. Smalmejsel af Hjortetak, $5\frac{3}{4}$ T.

Nr. 317. Mejselformet Redskab med Haandtag af Graasten, 6 T.

Nr. 318. Mejselhaandtag.

Hulmejsler.

Uslebne.

Nr. 319—326 samt Nr. 29 af en Længde fra $7\frac{3}{4}$ —4 T.

Slebne.

Nr. 327—348 af en Længde fra $6\frac{1}{4}$ —3 T.

Beskadigede Hulmejsler.

Nr. 349—357 af en Længde fra $5\frac{1}{2}$ — $3\frac{3}{4}$ T.

Brudstykker af Hulmejsler.

Nr. 358—361.

Dolke eller Knive af Flint.

Nr. 362—383 af en Længde fra $9\frac{1}{2}$ —5 T.

Nr. 384—389 ere Brudstykker.

Lanse- og Kastespidsler af Flint.

a. Flade uden nogen særegen tildannet Skafttunge.

Nr. 390—409 af en Længde fra $16\frac{3}{4}$ —4 T.

b. Flade med mer eller mindre tildannet Skafttunge.

Nr. 410—423 af en Længde fra $8\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{4}$ T.

c. Tykke Lansespidsler.

Nr. 424—431 af en Længde fra $10\frac{1}{4}$ —4 T.

Lansespidsler med Tænder i Randene.

Nr. 432—434 af en Længde fra 5— $2\frac{1}{2}$ T.

Beskadigede Lanse- og Spydspidsler samt Brudstykker.

Nr. 435—456.

Pilespidsler.

Nr. 457—471 af en Længde fra $2\frac{1}{2}$ —1 T.

Øxer, Øxehamre og Hamre.

Nr. 472—502.

Krumme Knive (Flade Skrabere).

Nr. 503—514 af en Længde fra $6\frac{2}{3}$ — $3\frac{1}{2}$ T.

Skeformige Skrabere.

Nr. 515—516.

Sænkestene.

Nr. 517—518.

Proberstene.

Nr. 519—520, den ene med Huller til et Baand, den anden uden Huller.

Nr. 521. Et $2\frac{1}{2}$ T. langt og $1\frac{1}{6}$ T. bredt Stykke af Graasten til ubekjendt Brug.

Slibestene.

a. For Flintkiler.

Nr. 522. 16 T. lang, omtrent 5 T. bred, funden i en Mose i Tjustrup Sogn. Givet af Pastor Glahn.

Nr. 523. 12 T. lang, $7\frac{1}{2}$ T. bred; den er et Stykke af en større.

Nr. 524. Et mindre Brudstykke.

b. For Hulmejsler.

Nr. 525—526 af en Længde fra $7\frac{1}{2}$ — $3\frac{2}{3}$ T.

Nr. 527—530. Brudstykker.

c. Slibestene til ubekjendt Brug.

Nr. 531—535.

Raat tilhugne Flintager.

Nr. 536. Raa Kile, $5\frac{1}{2}$ T.

Nr. 537—543. 7 Flintstykker, „Planker“, af en Længde fra $8\frac{1}{2}$ —7 T.; fundne i en Mose ved Rønnebæksholm.

Nr. 544. Firsidet Flintstykke med Eg og spids Nakke, $6\frac{1}{2}$ T.

Nr. 545. Uregelmæssig firsidet „Planke“, $8\frac{3}{4}$ T.

Nr. 546. Tresidet Flintstykke med spids Nakke, 6 T.

Nr. 547. Samme Form, $6\frac{1}{2}$ T.

Flintstykker, hvoraf Flintflækker ere udslaede.

Nr. 548—553 af en Længde fra 4— $1\frac{1}{4}$ T.

Flintflækker.

Nr. 554—625. 72 Stykker af en Længde fra 6— $1\frac{5}{12}$ T.

Nr. 626. Et trekantet Flintstykke, 2 T.

Nr. 627. Et Flintstykke med Krog i den ene Ende (Medekrog?).

Samlede Fund.

1. *Fra Bodals Mose, nord for Sorø. Sagerne ere fundne paa Magleø i smaa tragtlannede Fordybninger med kulsort Jord og Levninger af Trækul. De ere skænkede af Forpagter Henningsen paa Bonderup.*)*

Nr. 628—635. 8 Flintstykker, hvoraf Flækker ere udslaede.

Nr. 636—865. 230 Flintflækker.

*) Udsigt over Museet for de nordiske Oldsagers Tilvæxt i Aarene 1863—67 af C. Engelhardt. Kjøbenhavn 1868. Side 88-89.

Nr. 866—869. 4 spydspidsformede Flintstykker.

Nr. 870—871. 2 trekantede Stykker.

Nr. 872—879. 8 „Skrabere“.

Nr. 880—881. 2 „Knuder“.

2. *Fra Bonderup. Sagerne ere skænkede af Forpagter Henningsen.*

Nr. 882—891. 10 Flintflækker.

Nr. 892. 1 spydspidsformet Flintstykke.

Nr. 893—895. 3 trekantede Flintstykker.

Nr. 896. 1 „Skraber“.

3. *Kystfund fra Maribo Sø. Skænket af Proprietær E. Frederiksen til Nobelle Gaard.*

Nr. 897. 1 nogenlunde tilhugget Lansespids, hvoraf Spidsen er afbrækket.

Nr. 898—901. 4 Flintflækker.

4. *Kystfund fra Rersø ved Storebælt. Skænket af Prof. Johnstrup.*

Nr. 902—914. 13 Flintflækker.

Nr. 915—917. 3 smaa „Skrabere“.

5. *Kystfund ved Holsteinborg.*

Nr. 918. 1 raat tilhugget 6 T. langt, 1½ T. bredt Flintstykke, som er tilskærpet i begge Ender.

Nr. 919—920. 2 Flintflækker.

6. *Fund fra Renge *) Mark ved Storehedinge, givet af Elev Th. Schiøler.*

1 Mejsel, Nr. 269.

1 Smalmejsel, Nr. 315.

1 Lansespids, Nr. 392.

1 Øxe, Nr. 474.

1 Stykke af et Gravkar med 1 Øre, Nr. 922.

*) Se ovennævnte Skrift af Engelhardt Side 97.

7. *Fund fra Vesteregesborg Mark, givet af Elev
H. Mohr. *)*

1 Flintkile med Bane, Nr. 146.

1 Mejsel, Nr. 263.

1 do., Nr. 264.

1 Smalmejsel, Nr. 316.

Gravkar.

Nr. 921. En Urne, funden ved Emmerlev i Sønderjylland i en Stendysse.

Nr. 922. Et Stykke af en Urne med det ene Øre; den er forsynet med indridsede Prydelser. Funden paa Renge Mark.

Samlingen er i Besiddelse af et lille Parti Benstykker og Muslingskaller fra en Køkkenmødding ved Havelse Mølle, givne i sin Tid af daværende Elev Feddersen. Ligeledes ejer den et noget større Parti af Benstykker, Musling-skaller, ildskørnede Sten, Kulbrokker, Potteskaar og Flint-flækker fra en Køkkenmødding ved Krabbesholm i Jylland. Sagerne ere indsamlede og givne af Hr. Tegnelærer Dalsgaard og Hr. Adjunkt M. Rosing. Da der imidlertid er Haab om, at Samlingen snart kan komme i Besiddelse af et bedre Parti fra en Køkkenmødding, har jeg ikke her villet meddele en udførlig Fortegnelse over ovennævnte Gaver.

Bronzealderen.

Nr. 923. Et poleret Bronzesværd med moderne Hæfte. Klingen er til Hæftet $9\frac{3}{4}$ T. lang. Fundet paa Gaarslev Mark mellem Vejle og Fredericia.

*) Se Engelhardt Side 97.

- Nr. 924. Klinge af et Bronzesværd, til Hæftespidsen $13\frac{1}{2}$ T. langt; Spidsen er afbrækket.
- Nr. 925. Den øverste Del af Klingen af et Bronzesværd, 13 T. lang.
- Nr. 926. Brudstykke af et Bronzesværd nærmest Hæftespidsen, $2\frac{3}{4}$ T. langt.
- Nr. 927. Hæfte af et Bronzesværd, $4\frac{1}{2}$ T. langt.
- Nr. 928. En Lansespids af Bronze, $8\frac{3}{4}$ T. lang. Brejninge Mose ved Kallundborg.
- Nr. 929. En Lansespids, støbt af Bronze fra Oldtiden, $7\frac{1}{3}$ T. lang. Originalen er i det kgl. Museum og er funden paa Vrønding Mark, Tamdrup Sogn.
- Nr. 930. En Paalstav af Bronze, $5\frac{3}{4}$ T. lang.
- Nr. 931. En Celt af Bronze, $1\frac{11}{12}$ T. lang.
- Nr. 932. En Bronzemejsel, $4\frac{1}{3}$ T. lang, Fuglsangs Mark.
- Nr. 933—943. 11 Knive af forskjellig Form og af en Længde fra $3\frac{1}{2}$ — $1\frac{7}{12}$ T.
- Nr. 944—947. 4 Brudstykker af Bronzeknive.
- Nr. 948—949. 2 Brudstykker af Savblade af Bronze.
- Nr. 950—955. 6 Syle af Bronze.
- Nr. 956. En Niptang af Bronze.
- Nr. 957—960. 4 Tænger (Pincetter) af Bronze.
- Nr. 961. Et Bronzespænde (Fibula).
- Nr. 962. Et Bronzesmykke.
- Nr. 963—964. 2 Haarnaale af Bronze. Birkendegaard ved Kallundborg.
- Nr. 965—970. 6 Bronzedobbeltknapper.
- Nr. 971. En Halsring af Bronze. Søster-Svendstrup.
- Nr. 972. Brudstykker af en stor Bronzering, rimeligvis en Halsring.
- Nr. 973—975. 3 Armringe af Bronze.

- Nr. 976. En Spiralring af Bronze.
 Nr. 977—986. 10 mindre Bronzeringe.
 Nr. 987—990. 4 Ravperler.
 Nr. 991—996. 6 Sandstensknapper eller Perler.
 Nr. 997—1002. 6 Glasperler.
 Nr. 1003—1010. 8 Perler af forskellige Stenarter. *)
 Nr. 1011—1012. 2 Bronzestykker, hvis Brug er ubekjendt.
Gravkar fra Bronzealderen.
 Nr. 1013. En Urne med brændte Ben, funden i en Høj ved Skomagerkroen.
 Nr. 1014—1015. 2 Urner, fundne ved Birkendegaard.
 1016. En mindre Urne med Laag, funden paa Møn ved Klintholm.

Jernalderen.

- Nr. 1017. En Jernlansespids med Modhager, 9½ T. lang. Allesø Mose.
 Nr. 1018. En Jernlansespids uden Modhager, 6 T. lang. Allesø Mose.
 Nr. 1019. En Jernlansespids, Spidsen er tresidet, 6 T. lang.
 Nr. 1020. En Pilespids af Jern. Søster-Svendstrup.
 Nr. 1021—22. 2 Slibestene til Pilespidser.
 Nr. 1023. Et Brudstykke af en saadan.
 Nr. 1024. En Jernøxe med et Stump Skaft.
 Nr. 1025—1037. 13 Brudstykker til Spydskafter.
 Nr. 1038—1041. 4 Brudstykker af Træskjolde.
 Nr. 1042—1043. 2 Brudstykker af Jernskjoldbukler.
 Nr. 1044. Stykke af et Bronzebeslag.

*) Da de her anførte Perlers Findested for de flestes Vedkommende er ubekjendt, høre maaske flere af dem til Stenalderen.

- Nr. 1045—1047. 3 Brudstykker af Bronzesværd.
 1048. Ringe af en Ringbrynje.
 1049—1051. 3 Stykker Træ (af en Baad?).
 (Nr. 1024—1051 ere fundne i Moser i Sønderjylland.)
Gjenstande, tildels fra en ubestemt Tidsalder, men yngre end Jernalderen.
- Nr. 1052. En Gipsafstøbning af en Bronzefigur — Overkroppen uden Arme — forestillende en Krieger i Rustning. Rimeligvis fra det 11te Aarhundrede. Originalen er funden i Angel.
- Nr. 1053. Klingen af et Jernsværd, funden i Sorø Sø.
- Nr. 1054. En Dolk, rimeligvis fra Middelalderen.
- Nr. 1055. En Jernkugle.
- Nr. 1056. En Stenkugle.
- Nr. 1057. En Malmgryde, funden i en Aa ved det nedbrudte Emborg Kloster. Givet af Grev Sponneck.
- Nr. 1058. En rusten Bøsselaas, funden i Graven ved Hovedgaarden Rask.
- Nr. 1059. Flere Stykker Mursten med Ornament, fundne i Sorø.
- Nr. 1060. Aftryk af Sorø Klosters Segl, givet af Prof. A. Rothe.
- Nr. 1061. Ingemanns Segl, givet af Ingemanns Enke.
- Nr. 1062. En Pil fra Amerika.
- Nr. 1063—1068. 6 Pilespidser fra Delaware.
- Nr. 1069. Skizze af den 1825 nedbrudte Munkegang paa Sorø Kirkes søndre Side. Givet af Professor Harder.

Samlingen ejer følgende Bøger:

Nordiske Oldsager i det Kongelige Museum i Kjøbenhavn.

Ordrede og forklarede af J. J. A. Worsaae. Kjøbenhavn 1859.

Oplysende Fortegnelse over de Gjenstande i det Kongelige Museum for nordiske Oldsager, der ere forarbejdede eller prydede med ædle Metaller af Vilhelm Boye. Kjøbenhavn 1859.

Udsigt over Museet for de nordiske Oldsagers Tilvæxt i Aarene 1863—67 af C. Engelhardt. Kjøbenhavn 1868.

De to sidstnævnte Bøger ere skænkede til Samlingen af Bestyrelsen for det Kongelige Museum for nordiske Oldsager i Kjøbenhavn.

Foruden fra Hofjægermester Bech og de i foranstaaende Oversigt nævnte Givere har Samlingen modtaget Gaver af over 5 Stykker fra Gehejmekonferensraad Bülow's Bo, Jægermester Busck i Sorø, Fuldmægtig Bodtcher, Forpagter Grave paa Bødstrup, Overlærer Ibsen, Professor Johnstrup og Skolelærer Kurtzhals samt fra forhenværende og nuværende Elever E. Frederiksen, J. og N. Hastrup, H. og V. Kalkau, H. Mohr, A. og C. Qvortrup, T. Schiøler og Discipel Strubberg.

Efterretninger

om

Sorø Akademis Skole og Opdragelsesanstalt
i Skoleaaret 1869—70

af

dens Rektor.

Afgangsexamen.

a. Fra de studerende Klasser.

I Slutningen af forrige Skoleaar indstillede sig til Afgangsexamen 11 Elever og 1 skolesøgende Discipel, nemlig:

Frederik Reinholdt Nielsen, Søn af Skolelærer N. i Nestelsø, Elev,

Søren Grøtner, Søn af Skomager G. i Sorø, skoles. Disc.,

Hans Peter Forum Jensen, S. af Kbm. J. i Varde og Plejesøn af Kbm. Debell smstds., Elev,

Kristian Nielsen, S. af fhv. Gaardmd. N. Jakobsen i Slotsbjergby, Elev,

Johan Henrik Chievitz, S. af Pastor C. i Faaborg, Elev,

Bertel David Adler, Søn af Grosserer A. i Kjøbenhavn, Elev,

Alfred Aarsleff, Søn af Apotheker A. i Præstø, Elev,

Theodor Begtrup Hansen, S. af Pastor H. i Tersløse, Elev,

Karl Geert Haagen Kornbeck, Søn af Skolelærer K. i Brandstrup, Elev,

Kristian Mikael Vinter, Søn af Pastor V. i Slotsbjergby, Elev,

Kristian Frederik Ferdinand v. Holstein, S. af Postmester, Kapt. v. H. i Nykjøbing i Sælland, Elev,
 Peter Villum Roepstorff, S. af Kaptl. R. i Kjøbenhavn, Elev.

Af disse blev Nr. 2 syg under Examen, men underkastede sig efter indhentet Tilladelse Prøven i Januar 1870. Alle bestode med de Karakterer, som ses af omstaaende Tabel.

b. Fra Realklasserne.

Afgangsexamen fra 5te Realklasse toges i Slutningen af forrige Skoleaar af 3 Elever og 3 skolesøgende Disciple, nemlig:

Gerhard Kristoffer Muus, S. af Oberst M. i Ringsted, Elev,
 Albert Arendrup, S. af Stiftsfysikus, Justitsraad A. i Odense, Elev,

Kristian Frederik Emil Schiøler, S. af afd. Møller S. i Stenmagle, skoles. Disc.,

Karl Jørgen Vilhelm Otto Rasmussen, S. af Farver R. i Sorø, skoles. Disc.,

Ole Rasmussen Carstens, Elev, og

Peter Bogislaus Carstens, skoles. Disc., Sønner af By- og Herredsfoged, Justitsraad C. i Ærøskjøbing,

der alle bestode med de Karakterer, der ses af omstaaende Tabel.

Ved denne Afgangsexamen var Professor Dr. Mundt tilstæde som Examenskommissær og deltog i Censuren i Mathematik og Naturlære.

Karakterer ved Afgangsexamen.

	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Latin, skriftlig.	Latin, mundtlig.	Græsk.	Historie.	Arithme- tik.	Geometri.	Natur- lære.	Hoved- karakter.	Points.
F. Nielsen	Mg. + $\frac{1}{3}$	Mg.	Mg. - $\frac{1}{6}$	Ug. - $\frac{1}{3}$	Mg.	Mg. + $\frac{1}{2}$	Ug. - $\frac{1}{3}$	Mg. + $\frac{1}{6}$	Ug.	Første.	77
S. Grotner	Mg.	G. + $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{2}$	Ug. - $\frac{1}{3}$	Ug. - $\frac{1}{3}$	Mg.	Mg.	Mg. - $\frac{1}{3}$	Ug. ÷ $\frac{1}{3}$	Første.	73
F. Jensen .	G. + $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{3}$	G.	Mg.	Mg.	Mg. + $\frac{1}{6}$	Mg. + $\frac{1}{6}$	Mg. - $\frac{1}{6}$	Mg. + $\frac{1}{3}$	Første.	69
K. Nielsen	Mg. - $\frac{1}{3}$	Mg. - $\frac{1}{3}$	G. - $\frac{1}{6}$	Mg.	Mg. + $\frac{1}{3}$	Mg. - $\frac{1}{6}$	Mg. + $\frac{1}{2}$	Mg. + $\frac{1}{6}$	Ug.	Første.	71
J. Chievitz	Mg.	Mg.	Mg. - $\frac{1}{6}$	Mg. + $\frac{1}{3}$	Tg. - $\frac{1}{3}$	G. - $\frac{1}{3}$	Mg. - $\frac{1}{6}$	Mg. - $\frac{1}{6}$	Mg.	Anden.	55
B. Adler .	Mg.	G. + $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{6}$	G. + $\frac{1}{2}$	G. - $\frac{1}{3}$	Mg.	Mg. + $\frac{1}{6}$	Mg. + $\frac{1}{6}$	Ug.	Første.	65
A. Aarsleff	Mg. - $\frac{1}{3}$	G.	Tg.	G. - $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{6}$	Mg. + $\frac{1}{2}$	Tg. + $\frac{1}{3}$	Tg. + $\frac{1}{2}$	Mg. - $\frac{1}{3}$	Anden.	49
T. Hansen	G. + $\frac{1}{3}$	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg. - $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{6}$	Mg.	Mg. + $\frac{1}{3}$	Første.	66
K. Kornbeck	G. - $\frac{1}{3}$	G. - $\frac{1}{3}$	Tg. + $\frac{1}{3}$	G.	G. + $\frac{1}{2}$	Tg. + $\frac{1}{6}$	G. + $\frac{1}{2}$	G.	Mg. + $\frac{1}{3}$	Anden.	47
M. Vinter .	G. + $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{3}$	Tg. + $\frac{1}{2}$	G. + $\frac{1}{2}$	G. + $\frac{1}{2}$	G. - $\frac{1}{3}$	G. - $\frac{1}{6}$	G. + $\frac{1}{3}$	Mg. - $\frac{1}{3}$	Anden.	54
F. Holstein	Mg. - $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{3}$	Mg. - $\frac{1}{3}$	Ug. - $\frac{1}{3}$	Ug. - $\frac{1}{3}$	G. + $\frac{1}{6}$	G. + $\frac{1}{3}$	G.	G. - $\frac{1}{3}$	Første.	64
P. Roep- storff .	Mg. - $\frac{1}{3}$	G. - $\frac{1}{3}$	Tg. + $\frac{1}{2}$	G. + $\frac{1}{2}$	G.	G. + $\frac{1}{6}$	G. - $\frac{1}{6}$	Tg. + $\frac{1}{6}$	G.	Anden.	49

For Hebraisk fik Nielsen Mg., Jensen G., Hansen Tg.

Karakterer ved Realafgangsexamen.

	Dansk	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Naturhistorie.	Skrivn. og Tegning.	Points.
G. Muus	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	G.	Mg.	74.
A. Arendrup	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	Mg.	Tg.	Tg.	Mg.	Tg.	Ug.	56.
K. Schioler	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	72.
O. Rasmussen	G.	G.	G.	G.	G.	Tg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	59.
O. Carstens	Mg.	Mg.	Tg.	Tg.	G.	Mg.	Mdl.	Mdl.	Mg.	Mg.	Mg.	35.
P. Carstens	G.	G.	G.	Tg.	G.	Mg.	Tg.	Tg.	Mg.	Ug.	Mg.	52.

Skolens Lærere.

Adjunkt Heise blev i Slutningen af Skoleaaret udnævnt til Sognepræst for Pedersborg og Kindertofte Menigheder og fratraadte sin Lærerpost ved Feriens Begyndelse. I hans Sted konstitueredes under 26de Avg. den vikarierende Lærer Cand. Philol. J. E. Wørmer som Adjunkt.

Overlærer Sibbern og Adjunkterne Corfixen, Hoff og Kiellerup have fremdeles haft samme Del i Inspektionen som i Slutningen af forrige Skoleaar. Opsynet med 7de Klasse har som før været ført af Rektoren.

Lærefagene

have været saaledes fordelte:

Rektor, Prof. Dr. Tregder: Latin i VII Kl., Græsk i VII Kl. B	14 Timer.
Overlærer Bang: Latin i V Kl., Græsk i VII A, VI og IV Kl.	23 —
Overlærer Sibbern: Fransk i IV, III og II Kl. samt i IV og III Realkl.	19 —
Overlærer Moth: Fransk i VII Kl. B, Engelsk i VII Kl. og Realklasserne, Geografi i III og IV Kl. samt i V Realkl.	23 —
Overlærer Ibsen: Naturlære i VII Kl. og V og IV Realkl., Matematik i V og IV Realkl.	23 —
Adjunkt Blicher: Fransk i VII A, VI og V Kl. samt V Realkl., Regning i II og I Kl.	22 —

Adjunkt T. Hansen: Dansk i V og IV Realkl., Tysk i VI, III og II Kl., Religion i IV, III og I Kl.	21	Timer.
Adjunkt Corfixen: Matematik og Regning i de studerende Klasser	26	—
Adjunkt Lorenzen: Naturhistorie i alle Klas- ser, Skrivning i V og IV Realkl.	29	—
Adjunkt Nyeborg: Tysk i V og IV Kl. samt i Realklasserne, Religion i II Kl. samt i IV og III Realkl.	25	—
Adjunkt Heiberg: Dansk i de studerende Klasser, Hebraisk i VII Kl., Religion i VII, VI og V Kl.	23	—
Adjunkt Møller: Latin i IV Kl., Historie i V Kl. samt V Realkl., Geografi i VI og V	19	—
Adjunkt Rosing: Historie i VII, VI, IV, III, II og I Kl. samt IV og III Realkl.	24	—
Adjunkt Hoff: Dansk i II og I Kl., Latin i VI Kl., Arithmetik i III Realkl.	23	—
Adjunkt Kiellerup: Geografi i II og I Kl. samt IV og III Realkl.	9	—
Kst. Adjunkt Wørmer: Dansk i III Realkl., Græsk i V Kl., Latin i III Kl., Tysk i I Kl.	25	—
Gymnastiklærer, Overkrigskommissær Prehn, assisteret af Gymnastiklærer Christen- sen: Gymnastik m. m. i hele Skolen	13	—
Tegnelærer, Historiemaler Dalsgaard: Teg- ning i Realklasserne, II og I Kl.	12	—

Musiklærer, Organist Siboni: Sang og Instrumentalmusik 18 Timer.

Timelærer S. P. Hansen: Skrivning i IV, III, II og I Kl. samt III Realkl. 12 —

Det hvert Fag tillagte Antal Timer ses af følgende Tabel:

	VII.		VI	V	V R.			IV	IV R	III	III R	II	I
	A.	AB. B.			A.	AB.	B.						
Dansk	2		2	2	2		2	2	2	4	4	4	6
Tysk			3	3	1	3	1	3	4	3	4	4	6
Fransk	1	1	3	3	4		2	4	3	4	6		
Engelsk	1				3	2	3	4		3			
Latin	3	6	8	9				9	10				
Græsk	5	5	4	5				5					
Hebraisk	2	3											
Religion	2	2	2	2			2	2	2	2	2	2	3
Historie	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	2	3	3
Geografi			2	2	2		2	2	2	2	2	3	2
Naturhistorie			3	2	2	1	2	2	3	2	3	2	2
Naturlære	1	4			3			2					
Arithm. og Regning	2	2	2	2	1	1	1	2	2	5	5	5	6
Geometri og geom. Tegning	2	3	2	2	1	3	1	2	3				
Tegning					2	2		2		2	2	2	2
Skrivning					1	1	1	1	2	2	3	3	4
Sang	2		2	2	2		2	2	2	2	2	2	2
Gymnastik	2		2	2	2		2	2	2	2	2	2	2
	38	36	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38

Sangtimerne i alle Klasser og Undervisningen i Instrumentalmusik ligge udenfor den egentlige Skoletid.

De gennemgaaede Pensa
have i Skoleaaret 1869—70 været følgende:

Dansk.

- I Kl. (Hoff.) Wulffs Læsebog for de lavere Klasser er benyttet til Oplæsning og Analyse. Ved denne er indøvet den enkelte Sætnings Dele, Ordklasser og Bøjningsformer. To Gange om Ugen ere Vers lærte udenad. Tre Gange om Ugen Diktatstile (Skilletegnene dikteredes).
- II Kl. (Hoff.) Wulffs Læsebog for de lavere Klasser er benyttet til Oplæsning og Analyse. Ved denne ere første Klasses Øvelser fortsatte. Desuden indøvedes de forskjellige Arter af Sætninger. En Gang om Ugen ere Vers lærte udenad. To Gange ugentlig Diktatstile (Skilletegnene sattes af Disciplene).
- III Realkl. (Wormer.) Wulffs Læsebog for Mellemklasser og Holsts pros. Læsebog ere benyttede til Oplæsning og Analyse. Enkelte Digte ere lærte udenad. Hver Uge 2 Stile, mest Gjenfortælling, undertiden Diktat eller Oversættelse.
- III Kl. (Heiberg.) Wulffs Læsebog for Mellemklasser og Holsts pros. Læsebog ere benyttede. En Del Digte er lært udenad. Hver Uge en Stil, mest Gjenfortælling, enkelte Gange Oversættelser og Diktat.
- IV Realkl. (T. Hansen.) Holsts pros. Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Sproglære er repeteret. En Del af den nordiske Gudelære er gennemgaaet efter Dorphs Omrids og Oehlenschlägers Nordens Guder. Enkelte Digte ere lærte udenad og fremsagte. Hver Uge en Stil. Med Hensyn til Stile-

opgaverne ere Plenges Anvisning og Borgens Vejledning delvis benyttede.

IV Kl. (Heiberg.) Hammerichs danske og norske Læsestykker. Oehlenschlägers Nordens Guder og Hakon Jarl. Nogle Digte lærte udenad. Ugentlig en Stil, mest Gjengivelse af meddelt eller bekendt Stof, undertiden friere Øvelser.

V Realkl. (T. Hansen.) Den danske Litteraturs Historie er gennemgaaet indtil Grundtvig med Benyttelse af Flors Haandbog. Enkelte Gange grammatikalsk Øvelse og Analyse. Hver Uge en Stil, der efter at være rettet hjemme er gennemgaaet i Timen, dels for hele Klassen, dels for hver enkelt Discipel. Ved Stilene ere Plenges Anvisning og Borgens Vejledning benyttede.

V Kl. (Heiberg.) Njals Saga, en Del af Holberg og Oehlenschläger. Hammerichs svenske Læsestykker S. 1—66. Ugentlig en Stil, især Beskrivelser og historiske Fortællinger, undertiden Ordsprog og lignende lette Opgaver.

VI. Kl. (Heiberg.) Holbergs historiske Arbejder og senere Evald har især været Gjenstand for Læsning og Grundlag for litteraturhistoriske Meddelelser. Hammerichs svenske Læsestykker, omtr. 100 Sider. Ugentlig en Stil.

VII Kl. (Heiberg.) Litteraturen fra Evald til Nutiden er gennemgaaet. En til to Stile om Maanedn.

Tysk.

I Kl. (Wørmer.) Launys og Pios Læsebog til S. 30. Noget af det vigtigste og almindeligste er

- gjennemgaaet og daglig indøvet efter Simonsens Formlære.
- II Kl. (T. Hansen.) Riises Læsebog S. 94 til Enden. Af Simonsens Formlære er det vigtigste af Bøjningslæren læst og repeteret til § 102.
- III Kl. (T. Hansen.) Møllers og Nyeborgs Læsebog for Mellemlasser S. 1—5, 11—21, 37—52, 82—117. Simonsens Formlære gennemgaaet til § 104 med Forbigaaelse af Kjønsreglerne og enkelte Paragraffer.
- III Realkl. (Nyeborg.) Samme Læsebog S. 1—62. Simonsens Formlære. En Time om Ugen skriftlig Stil efter Holbechs og Petersens Stiløvelser, en anden Time mundtlig Stil efter samme.
- IV Kl. (Nyeborg.) Samme Læsebog S. 197—270. Simonsens Formlære.
- IV Realkl. (Nyeborg.) Samme Læsebog S. 117—125, 147—196, 262—270. Simonsens Formlære. To Gange om Ugen Stil, den ene Gang paa Skolen; af og til mundtlig Stil.
- V Kl. (Nyeborg.) Møllers og Nyeborgs større Læsebog S. 1—28, 306—472, Stykkerne med *. Simonsens Formlære. Kursorisk Læsning.
- V Realkl. (Nyeborg.) Samme Læsebog S. 7—19, 317—437, Stykkerne med *. Simonsens Formlære. Ugentlig 2 Stile, den ene paa Skolen. Kursorisk Læsning.
- VI Kl. (T. Hansen.) Samme Læsebog S. 306—437. Simonsens Formlære. Kursorisk Læsning 1 Gang om Ugen (Freitag, Soll und Haben).

Fransk.

- II Kl. (Sibbern.) Borrings Læsebog for Mellemlasser S. 1—40. Ingerslevs Grammatik til de pass. Verber.

Sibberns Stiløvelser, 1ste Afsnit, første Halvdel af de ulige Numere 1—21.

III Kl. (Sibbern.) Samme Læsebog S. 48—53, 82—90, 219—233, 241—262. Ingerslevs Gramm. til § 100. Sibberns Stiløvelser, 1ste Afsnit, sidste Halvdel af de ulige Nr. 1—9 og første Halvdel af de ulige Nr. 11—21 samt af Nr. 18 og af de lige Nr. 22—30.

III Reakl. (Sibbern.) Det samme som III Kl., desuden i Læsebogen S. 233—241.

IV Kl. (Sibbern.) Borrings Etudes littéraires (1864) S. 119—147, 162—186, 426—436. I Ingerslevs Grammatik de uregelmæssige Verber og Adverbierne. Sibberns Stiløvelser, 1ste Afsnit, første Halvdel af Nr. 50 og af de ulige Nr. 51—83.

IV Reakl. (Sibbern.) Det samme som IV Kl., desuden i Læsebogen S. 186—210.

V Kl. (Blicher.) Borrings Etudes litt. (7de Udg.), S. 83—105, 147—162, 181—186, 372—436. Ingerslevs Formlære er repeteret og Syntaxen læst til Kap. 7. Reglerne ere indøvede ved Hjælp af Sibberns Stiløvelser, 2det Afsnit. Kursorisk Læsning. Enkelte Stile skrevne paa Skolen.

V Reakl. (Blicher.) Borrings Etudes litt. (7de Udg.), S. 32—46, 147—162, 325—401. Af Ingerslevs Gramm. er Formlæren repeteret og de vigtigste Regler af Syntaxen læste med Benyttelse af Sibberns Stiløvelser, 2det Afsnit. Ugentlig en Stil paa Skolen. Kursorisk Læsning 1 Gang ugentlig. Den ældre Afdeling har desuden repeteret noget af det forrige Aar læste.

VI Kl. (Blicher.) Lebers Handbuch, den pros. Del, S. 1—11, 53—79, 137—203. I Ingerslevs Gramm.

er Formlæren repeteret og af Syntaxen læst fra Kap. 7 til Enden med tilsvarende Exempler af Sibberns Stiløvelser, 2det Afsnit. Enkelte Stile paa Skolen. Kursorisk Læsning. Hver 14de Dag have Disciplene opgivet et hjemme læst Pensum.

VII Kl. B. (Moth.) Sicks Læsestykker, 2det Hefte, S. 1—121.

VII Kl. A. (Blicher.) V. Hugo, Hernani; E. Scribe, La cameraderie.

Engelsk (Moth).

III Realkl. I Listovs Elementarbog ere de 20 første engelske Stykker læste; af de danske de 12 første oversatte mundtlig. Listovs Læsebog, 1ste Afdeling, S. 3—24. I Rosings Formlære læst til § 53 (de uregelmæssige Verber).

IV Realkl. Listovs Læsestykker, S. 3—33, 184—204. Rosings Formlære læst og repeteret. Ugentlig en Stil.

V Realkl. Dickens, David Copperfield, 1ste Bind S. 174—261. Ældste Afdeling endvidere S. 261—282 og opgiver desuden af samme Bog S. 80—174. Rosings Formlære er repeteret. To Stile om Ugen. Hver 8de Dag kursorisk Læsning, for det meste Cooper, The Spy.

VII Kl. Listovs Læsestykker, S. 3—42. Ti Disciple have deltaget.

Latin.

III Kl. (Wørmer.) Af Kerrns og Krebs's Læsebog er læst de 4 første Afsnit. Bøjningslæren efter Madvigs Sproglære.

IV Kl. (Møller.) Cæsars Gallerkrig, 1ste Bog, Kap. 1—26, 3die Bog og af 4de Bog Kap. 1—19. Af

Madvigs Sproglære er Formlæren repeteret og af Ordføjningslæren det vigtigste af Kasuslæren. Tre Gange ugentlig Stil paa Skolen, undertiden til Afvexling mundtlig Stil.

V Kl. (Bang.) Sall. Cat., Ciceros 4 Taler mod Catil. Af Madvigs Ordføjningslære er det vigtigste læst og Formlæren repeteret. Tre Stile om Ugen skrevne paa Skolen.

VI Kl. (Hoff.) Livius, 24de Bog; Cic. p. Milone; Ovids Metam. efter Blochs Udvalg, H. 1, VIII—XIV (1166 Vers). Tre Stile ugentlig, dels hjemme, dels paa Skolen.

VII Kl. (Tregder.) Livius, 24de Bog; Cic. Tusc., 1ste og 2den Bog; Virg. Æn., 2den Bog; Horats's Oder, 1ste Bog, og Breve, 2den Bog. Det vigtigste af Antikviteterne efter Bojesens og af Litteraturhistorien og Mythologien efter Tregders Haandbøger. Tre Stile ugentlig, undertiden en Oversættelse fra Latin til Dansk. Extemporallæsning i Livius, 25de Bog, A tillige i Henrichsens Opgaver. Ældste Afdeling har i særskilte Timer repeteret det tidligere læste, nemlig for de flestes Vedkommende Cæsars B. G., 1ste eller 2den og 3die Bog; Sall. Cat. ell. Jug.; Livius, 22de og 23de Bog; Cic. Tusc., 4de Bog, Cat. 1—4, p. Ilege Man, p. Lig., p. Deiot.; Virg. Æn., 3die og 4de Bog; Hor. Od., 4de Bog, og Breve, 1ste Bog.

Græsk.

IV Kl. (Bang.) Det vigtigste af Tregders Formlære er læst og indøvet ved Læsningen af Lunds Læsebog til S. 29.

- V Kl. (Wørmer.) Xenofons Anabasis, 3die og 4de Bog; Tregders Formlære.
- VI Kl. (Bang.) Herodot, 9de Bog; Homers Odysse, 9de og 10de Bog.
- VII Kl. B. (Tregder.) Herodot, 8de Bog; Platons Apol.; Xenoph. Memorabilia Socratis, 1ste Bog; Hom. Od., 8de Bog; Tregders Anthol. S. 30—70. Det vigtigste af Ordføjningslæren meddelt mundtlig.
- VII Kl. A. (Bang.) Soph. Elektra. Det tidligere læste repeteret, nemlig for de flestes Vedkommende Herod., 8de B.; Xen. Mem., 2den og 3die B., Anab. enten 1ste og 2den eller 3die og 4de B.; Plat. Apol. og Crito; Hom. Od., de 4 første Bøger. Det vigtigste af Bojesens Antikviteter og Tregders Literaturhistorie. Formlæren repeteret, Ordføjningslæren meddelt mundtlig.

Hebraisk (Heiberg.)

- VII Kl. B. De 16 første Kapitler af Genesis samt det vigtigste af Formlæren efter Whittes Gramm.
- VII Kl. A. Genesis.

Religion.

- I Kl. (T. Hansen.) Balslevs Bibelhistorie, det G. T. og af det N. T. til Stykket 20. Sex Psalmer.
- II Kl. (Nyeborg.) Balslevs Bibelhistorie, det G. T.; Luthers Katek. efter Balslevs Forklaring, Stykket om Budene. Nogle Psalmer.
- III Kl. (T. Hansen.) Balslevs Forklaring § 45—95. Assens's Bibelhistorie, det G. T. til S. 69. Fire Psalmer.
- III Realkl. (Nyeborg.) Balslevs Forklaring, Stykket om

Troen og til Enden. Af Balslevs Bibelhistorie det N. T. Nogle Psalmer.

IV Kl. (T. Hansen.) Balslevs Forklaring § 1—55 og og fra § 95 Bogen ud. Assens's Bibelhistorie S. 74—145. Fire Psalmer.

IV Realkl. (Nyeborg.) Balslevs Bibelhistorie og Forklaring repeteret.

V Kl. (Heiberg.) Assens's Bibelhistorie S. 114—138 og 164—215. Af Apostlenes Gjerninger de 17 første Kapitler.

VI Kl. (Heiberg.) Assens's Bibelhistorie og Balslevs Forklaring ere repeterede.

VII Kl. B. (Heiberg.) Lukas's Evangelium, Apostl. Gjern. og Brevene til Galat. og Efes. i Grundsproget.

VII Kl. A. (Heiberg.) Apostl. Gjern. og Brevet til Galaterne i Grundsproget. Kirkehistoriske Fortællinger fra Middelalderen og den nyere Tid.

Historie.

I Kl. (Rosing.) Fædrenelandets Historie er mundtlig fortalt, tildels efter Reimers Danmarks Historie.

II Kl. (Rosing.) Bohrs Oldtidens Historie; af det smaa stilede er det meste forbigaaet.

III Kl. (Rosing.) Bohrs Middelalderens Historie til Opdagelsesrejserne.

III Realkl. (Rosing.) Bohrs mindre Lærebog, Middelalderens og den nyere Tids Historie til 1648.

IV Kl. (Rosing.) Bohrs Middelalderens Historie fra de store Opdagelsesrejser. Thriges Nordens Historie til 1523.

IV Realkl. (Rosing.) Bohrs mindre Lærebog fra 1648 —1789. Thriges Nordens Historie til 1387.

- V Kl. (Møller.) Bohrs Middelalderens Historie fra 1270—1500. Thriges Nordens Historie til Kristian 2.
- V Realkl. B. (Møller.) Bohrs mindre Lærebog fra 1648—1789. Allens Danmarks Historie fra 1412 til Nutiden.
- V Realkl. A. (Møller.) Bohrs mindre Lærebog fra 1648 til Enden. Desuden Oldtiden repeteret.
- VI Kl. (Rosing.) Bohrs nyere Historie til 1795. Allens Danmarks Historie fra 1660—1850.
- VII Kl. B. (Rosing.) Bohrs nyere Historie fra 1795 til 1860. Oldtidens Historie efter Thriges mindre Lærebog.
- VII Kl. A. (Rosing.) Det hele Kursus repeteret efter Bohr, Allen og Thrige.

Geografi.

- I Kl. (Kiellerup.) Rimestads mindre Geografi, S. 1—20 og 46—74.
- II Kl. (Kiellerup.) Samme Bog, S. 68 (Frankrig) til Amerika.
- III Kl. (Moth.) Samme Bog, Asien, Afrika, Amerika og Avstralien.
- III Realkl. (Kiellerup.) Samme Bog, Asien fra Indien, Afrika, Amerika, Avstralien samt Danmark, Norge og Sverig.
- IV Kl. (Moth.) Samme Bog, Indledningen, Nordevropa og Asien.
- IV Realkl. (Kiellerup.) Samme Bog, fra Italien til Amerika.
- V Kl. (Møller.) Erslevs Lærebog i den alm. Geogr. (Nr. 1), Evropa til Italien.
- V Realkl. (Moth.) Rimestads mindre Geografi.

VI Kl. (Møller.) Erslevs Lærebog i den alm. Geogr. (Nr. 1), fra Frankrig, Resten repeteret.

Mathematik og Regning.

- I Kl. (Blicher.) Den flinkere Halvdel har gennemgaaet de 4 Regningsarter i Brøk, den anden Halvdel de 4 Regningsarter i hele Tal og Brøkers Addition og Subtraktion.
- II Kl. (Blicher.) De 4 Regningsarter i brudne Tal; Parttagning og Regning med sammensatte Størrelser; enkelte Reguladetri. I begge Klasser er benyttet Mundts Ledetraad og Apparat. Af og til Hovedregning efter Jacobis Tabeller.
- III Kl. (Corfixen.) Efter Mundts Ledetraad Decimalbrøk, Kvadratrods Uddragning, Reguladetri, sammensat Reguladetri, Ligheds- og Delingsregning. Tavle-regning efter Apparatet. Steens elem. Arithmetik: Tal, Sum, Produkt.
- III Realkl. (Hoff.) Steens elem. Arithmetik: Tal, Sum, Produkt. Sammes Opgavesamling Nr. 1—194. Lige-frem, omvendt og sammensat Reguladetri, Ligheds- og Delingsregning med Benyttelse af Mundts Regnebog.
- IV Kl. (Corfixen.) Steens elementære Arithmetik: Proportioner, Decimalbrøk, Anhang om Kvadratrods Uddragning. Steens elementære Algebra: Potens. Mundts Geometri, de 4 første Kapitler. I største Delen af Aaret ugentlig en skriftlig Udarbejdelse hjemme.
- IV Realkl. (Ibsen.) Steens elementære Arithmetik: Proportioner og Decimalbrøk med tilhørende Exempler. Steens Algebra: Potens og Rod til § 25. Hyppig Regning og arithm. Udarbejdelser paa Skolen. Mundts

Geometri til § 138. I Projektionstegning om Punkt og Linie.

V Kl. (Corfixen.) Steens elementære Algebra: af § 1 sidste Nr., §§ 2, 3, 4. Mundts Geometri, 5te og 6te Kapitel, undtagen 338—344, 372—376. En skriftlig Udarbejdelse ugentlig.

V Realkl. (Ibsen.) Steens elementære Arithmetik og Algebra til Ligninger af 2den Grad. Mundts Geometri til Lighedannedhed. A. tillige det øvrige af Algebraen og Geometrien. Skriftlige Udarbejdelser samt Regneopgaver efter Bokkenheusers Regnebog, dels hjemme, dels paa Skolen. Projektionstegning.

VI Kl. (Corfixen.) Steens elementære Algebra § 5—6 (Ligningers Opløsning og Anvendelse). Mundts Geometri: VI—VII (Korders og Cirkelperiferiens Beregning), VIII (Konstruktioner). J. Petersens Trigonometri. En skriftlig Udarbejdelse ugentlig.

VII Kl. B. (Corfixen.) Mundts Geometri, 7de Kap. Mundts Stereometri. Repetition af det hele Pensum. En skriftlig Udarbejdelse ugentlig.

VII Kl. A. (Corfixen.) Det hele matematiske Pensum repeteret. En skriftlig Udarbejdelse ugentlig.

Naturlære (Ibsen).

IV Realkl. Ørsteds mekaniske Fysik til Brandsprøjten. Vægtstangens Anvendelse, Skraaplanet, Kilen, Skruen og Haarrørsvirkningen ere oversprungne.

V Realkl. Ørsteds mek. Fysik til Bevægelseslæren. Silverbergs kemiske Varmelære og den tilsvarende Meteorologi. A har tillige læst Bevægelseslæren og repeteret det øvrige.

VII Kl. Ørsteds mek. Fysik til Slutningen af faste Lege-

mers Bevægelseslære; Müllers kem. Fysik, Varmelære og den tilsvarende Meteorologi. A har tillige repeteret det øvrige Pensum.

Naturhistorie (Lorenzen).

I Kl. Pattedyrene og Fuglene.

II Kl. Krybdyrene og Padderne, samt repeteret Pattedyrene og Fuglene.

III Kl. Fiskene og Leddyrene. Det linneiske System er gennemgaaet, og Øvelser foretagne i at kjende og bestemme Planter.

III Realkl. Samme Pensum som III Kl.

IV Kl. Det menneskelige Legemes Bygning. Pattedyrene. Første Afsnit af Vaupells Lærebog i Planterigets Naturhistorie samt flere Familier af de tofrobladede Planter.

IV Realkl. Samme Pensum som IV Klasse.

V Kl. Tredie Afsnit af Vaupells Lærebog samt Fuglene, Krybdyrene, Padderne og Fiskene.

V Realkl. B. I Botanik er læst samme Pensum som i V Klasse; i Zoologi Leddyrene og Bløddyrene. — A. Det tidligere læste saavel i Zoologi som i Botanik er repeteret.

VI Kl. Det tidligere læste saavel i Zoologi som i Botanik er repeteret.

De brugte Lærebøger ere: Lützens Begyndelsesgrunde i Dyrerigets Naturhistorie og Vaupells Lærebog i Planterigets Naturhistorie.

Tegning (Dalsgaard).

I Kl. har tegnet dels efter Hetschs Fortegninger eller efter Omrids af antike Kar af Læreren selv, dels

efter større Fortegninger, ligeledes af Læreren, af Ornamentter, Delfiner osv., som vare opfæstede paa et Brædt i nogen Afstand og saaledes paa en Gang fælles for flere.

- II Kl. har fortsat disse Øvelser, navnlig efter de store Fortegninger, der bestandig ere blevne vanskeligere.
- III Realkl. har ligeledes fortsat de samme Øvelser som I og II Kl. og tilsidst tegnet skyggede Hoveder af Mennesker og Dyr. Enkelte have brugt mindre Fortegninger af skyggede Hoveder, Hænder eller desl.
- IV Realkl. har tegnet efter Helsteds Gipsornamentter og Janniches Afstøbninger over Planter og især efter større Klodser.
- V Realkl. B har fortsat de sidstnævnte Øvelser, A har tegnet efter forskellige Kar.

Skrivning.

I, II, III og IV Kl. samt III Realkl. (S. P. Hansen.) Bjerrings Forskrifter. I I Kl. ere de enkelte Træk og Bogstaver i den første Del af Aaret indøvede ved Taktskrivning; i alle Klasser er der ofte anvendt dobbelte Linier, hvortil er brugt Forskrifter med forstørret Skrift. I III R. er der begyndt med gothisk (saakaldet dansk) Skrift; i de andre Klasser bruges kun engelsk Skrift, som saaledes danner Grundlaget for hele Skriveundervisningen.

IV og V Realkl. (Lorenzen.) Bjerrings Forskrifter.

I **Sang** have i Aarets Løb 102 Elever og Skolesøgende haft Undervisning. Tillige have 12 Elever hver haft 2 halve Timer ugentlig Undervisning i Instrumentalmusik.

I **Riffelskydning** deltog i Skoleaaret 1868—69 27 Disciple af 7de Klasse. I Efteraaret 1868 skodes der

i støttet Anslag 60 Skud paa 50 Alen (372 Points efter den ældre Beregning, 57 Træffere, hvoraf 5 Pletskud), 687 Skud paa 100 Alen (3360 Points, 296 Træffere, hvoraf 23 Pletskud). I den øvrige Del af Skoleaaret skødes der 1080 Skud i frit Anslag, dels paa 100 Alen (567 Points, 406 Træffere), dels paa 200 Alen (254 Points, 209 Træffere, efter den nyere Beregningsmaade).

Disciplene.

Ved forrige Programs Udgivelse talte Skolen 161 Disciple, nemlig 89 Elever og 72 skolesøgende Disciple. Af disse udgik 2 før Examen, 17 dimitteredes og 3 udgik efter Examen, saa at der ved det ny Skoleaars Begyndelse fandtes 139 ældre Disciple. Der optoges til samme Tid 28 ny, og senere endvidere 4 ny Disciple, hvorimod senere endnu 1 dimitteredes og 10 udmeldtes, saa at der nu i Juni Maaned i Skolen er 160 Disciple, saaledes fordelte i Klasserne:

VII Klasse.

- A. 1. Peter Axel Kristian Jørgensen (Birkedommer, Borgmester og Byfoged, Kancelliraad J. i Sorø).
 2. Jon Gudmundsen Effersø (Sysselmand E. paa Færøerne).
 3. Lars Karl Larsen (Murmester L. i Slagelse).
 4. Peter Theodor Emil Siersted (Skolelærer S. i Nyker paa Bornholm).
 5. Hans Broch Ulrich (Skovrider, Forstraad U. paa Als).
 6. Sofus Nikolaj Theodor Hansen (Skolelærer H. i Tersløse).

7. Oskar Damkier (afd. Prokurator D. i Kbhvn).
 8. Andreas Vilhelm Øllgaard (Pastor Ø. i Stiftsbjergby).
 9. Henrik Emil Matthæus Møller (Pastor M. i Stenmagle).
 10. Karl Frederik Bech (Birkedommer, Justitsraad B. i Slagelse).
 11. Lars Andreas Harald Schlegel (afd. Skovrider S. paa Kristiansminde).
 12. Oluf Henrik Johannes Marius Emil Bang (Godsejer de B. til Sparresholm).
 13. Frederik Vilhelm Sand (afd. Palaisforvalter S. i Kbhvn).
 14. Karl Valdemar Jafet Ørum (Toldkontrollør Ø. paa Læsø).
 15. Julius Erik Filip Viktor Ræder (afd. General-lieutn. R. i Kbhvn.)
 16. Johan Gotfred Lorenz Schouboe (Distriktslæge S. i Kallundborg).
- Disse 16 ville i Aar indstille sig til Afgangsexamen.
- B. 17. Vilhelm Karl Thomsen (afd. Adj. T. i Sorø).
 18. Vilken Arendrup (Stiftsfysikus, Justitsraad A. i Odense).
 19. Niels Henrik Blicher (Adj. B. i Sorø).
 20. Edvard Vilhelm Konstantin Busch (russisk Statsraad og Prof. Dr. B. i Pedersborg).
 21. Johan Kristoffer Fallenkam Beck (Godsforvalter, Kammerraad B. i Sorø).
 22. Axel Nyholm Jensen (Kbmd. J. i Slagelse).
 23. Otto Hans Brøchner Blicher (Broder til Nr. 19).
 24. Frederik Karl Vilhelm Crone (Forp. C. paa Engelholm).

25. Hans Kristian Vilhelm Rolsted (afd. Godsforv. R. paa Frydendal).
26. Axel Harald Hilarius-Kalkau (Partikulier H.-K. i Roskilde).
27. Thomas Linnemann Laub (afd. Pastor L. til Langaa paa Fyn).
28. Hans Frederik Karl Steenberg (Pastor S. i Marstal).
29. Alfred Koefoed Sonne (Farver og Borgerkapt. S. i Nexø).

Nr. 1, 11, 17, 19, 21, 23 og 25 ere skolesøgende Disciple, de øvrige Elever.

VI Klasse.

1. Johannes Theodor Lorenzen (Adj. L. i Sorø).
2. Karl Anton Sofus Schiøler (afd. Møller S. i Stenmagle).
3. Frederik Julius Beck (Broder til Nr. 21 i VII Kl.)
4. Thorkil Kristian Winther (Pastor W. i Gimlinge).
5. Erik Rosenkvist Mønster (afd. Kapt. M. i Kbhvn).
6. Ludvig Viglar Ditlev Anger (Pastor A. i Horslunde paa Laaland).
7. Frederik Ludvig Wedel Colding (Kapt. C. i Kbhvn).

Nr. 4, 6 og 7 ere Elever, de øvrige skolesøgende Disciple.

V Realklasse.

1. Jørgen Kristoffer Jensen Bang (Kbmd. B. i Ringsted).
2. Frans Vilhelm Ferdinand Ahlefeldt Øllgaard (Broder til Nr. 8 i VII).
3. Hans Jakob Møller (Propr. M. til Gammelgaard paa Als).
4. Hans Anders Bang (Broder til Nr. 1).

5. Hother Hage (Konsul H. i Nakskov).
6. Henrik Rasmus Crone (Broder til Nr. 24 i VII).
7. Georg Emil Meyer (Kbmd. M. i Ringsted).
8. Hans Vilhelm Gulbrandsen Götzsche (Pastor G. i Næsby).
9. Frederik Holmsted Paludan (Kbmd. J. V. P. i Varde).
10. Frederik Karl Hochberg Nagel (Apotheker og Vicekonsul N. i Højer i Slesvig).
11. Mikael Severin Gustav Hoff (Propr. H. til Vestrup Mølle i Vendsyssel).
12. Jørgen Kristian Hauberg (Apotheker, Assessor H. i Kbhvn).
13. Rudolf Andreas Kristian Helms (fhv. Apotheker H. i Varde).
14. Niels Henning Ernst Holstein (Postmester, Kapt. H. i Nykjøbing).
15. Frits Parmo Ridiger (Urmager og Fotograf R. i Præstø).
16. Kristian Peter Olsen (afd. Assistent O. i Kbhvn).
17. Nikolaj Ernst Frost Knudsen (Propr. K. til Lysholm paa Als).
18. Kristian Julius Vilhelm Schulin (afd. Hofjægermester Grev S., Insp. paa Drage i Holstein).
19. Karl Johan Vilhelm Madsen (Kapt. M. i Kbhvn).
20. Adolf Frederik Sarauw (Grosserer S. i Messina).
21. Norton Valdemar Kierkgaard (Læge, Kancelliraad K. i Holbæk).

Nr. 5, 12, 13, 18 og 20 ere skolesøgende Disciple, de øvrige Elever.

Nr. 1, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16 og 18 ville i Aar underkaste sig Afgangsexamen for Realdisciple.

V Klasse.

1. Andreas Sofus Busck (Jægermester B. i Sorø).
2. Gordon Norrie (afd. Skibsklarerer, Kapt. og Vicekonsul N. i Helsingør).
3. Herman Axel Emil Otto Busch (Broder til Nr. 20 i VII).
4. Georg Frederik Karl Oppermann (Skovrider og Landmaaler O. i Nyrup ved Skælskør).
5. Edvin Anton Dirckinck-Holmfeld (Kammerherre og Kommandør, Baron D.-H. i Sorø).
6. Vilhelm Adolf Frederik Nagel (Broder til Nr. 10 i V R).
7. Vilhelm Kristian Andreas Lindboe (Skræder L. i Sorø).
8. Heinrich Ditlev Karl Kristian Maës (Forvalter M. i Fakse).
9. Hans Georg Koefoed Bruun (forhv. Bogtrykker B. i Kbhvn).
10. Ejler Thomsen Hagerup (afd. Pastor Lic. H. til Solt i Slesvig).
11. Kristian Frederik Reginald Heise (Pastor Dr. phil. H. i Roholte).

Nr. 1, 5, 7 og 10 ere skolesøgende Disciple, de øvrige Elever.

IV Klasse.

1. Karl Marinus Møller (Broder til Nr. 3 i V R).
2. Hans Kristian Valdemar Schau (afd. Major S. i Kbhvn).
3. Harald Peter Hansen (Skolelærer II. i Skaarup i Fyn).

4. Frederik Kristian Matthiessen (Distriktslæge M. i Kjøge).
5. Mads Kristian Andreas Østergaard (Skolelærer Ø. i Søndersted).
6. Johan Kristoffer Tolderlund (Forpagter T. paa Aarupgaard i Slesvig).
7. Frederik Henrik Buchwald (Lieutn. B. til Estruplund i Jylland).
8. Frederik Kristian Julius Knuth (Postmester, Premierlieutn. Grev K. i Sorø).

Nr. 2 og 8 ere skolesøgende Disciple, de øvrige Elever.

IV Realklasse.

1. Josef Emanuel Smith (Kbmd. F. S. i Sorø).
2. Valter Max Emanuel Søren Smith (Kbmd. S. S. i Sorø).
3. Frederik Theodor Oppermann (Broder til Nr. 4 i V).
4. Frits Ferdinand Kristian Christensen (Skomager C. i Sorø).
5. Frederik Karl Kristian Jørgensen (Propr. J. til Bromme Mølle).
6. Avgust Busck (Broder til Nr. 1 i V).
7. Bernhard Georg Pedersen (afd. Banemester P. ved Sorø).
8. Peter Kristian Frederik Eckardt (Propr. E. til Katrineholm).
9. John William Ranch (afd. Hofkronometermager R. i Kbhvn).
10. Andreas Thomsen Hagerup (Broder til Nr. 10 i V).

11. Karl Vilhelm Holst Helms (Broder til Nr. 13 i V R).
 12. Niels Kristian Smith (Broder til Nr. 1).
 13. Frederik Oxholm Knuthsen (Mægler K. paa St. Croix).
 14. Johan Julius Jørgensen (Murmester J. i Sorø).
 15. Johan Diderik Schultz (Jægermester S. til Idasgaard).
 16. Vilhelm Ulrich (Broder til Nr. 5 i VII).
 17. Valdemar Jensen (Kbmd. K. J. i Holbæk).
- Nr. 3, 13, 15, 16 og 17 ere Elever, de øvrige skolesøgende Disciple.

III Klasse.

1. Kristian Thorvald Jørgensen (Tømmermester J. i Maribo).
 2. Valdemar Oppermann (Broder til Nr. 4 i V og Nr. 3 i IV R).
 3. Peter Andreas Plum Rosenberg (Dr. phil. R. i Kbhvn).
 4. Karl Heise (Broder til Nr. 11 i V).
 5. Ejler Hagerup Tregder (Skolens Rektor).
 6. Peter Kristian Sofus Gade (Læge G. i Sønderborg paa Als).
 7. Karl Johan Ferdinand Nielsen (Pastor N. paa Færøerne).
 8. Harald Morits Jacobsen (Grosserer J. i Kbhvn).
 9. Otto Joakim Niels Thaarup (Godsforv. T. paa Broholm i Fyn).
 10. Arnold Vilhelm Heise (Pastor H. i Pedersborg).
- Nr. 5, 7, 8 og 10 ere skolesøgende Disciple, de øvrige Elever.

III Realklasse.

1. Kristian Hansen (Værtshusholder H. i Sorø).
2. Olav Axel Primon (Bogholder P. paa Engelsholm i Jylland).
3. Herluf Arendrup (Broder til Nr. 18 i VII).
4. Jens Ludvig Siemsen (Amtsforvalter, Oberst S. i Æbeltoft).
5. Hans Rikard Theodor Hansen (Fotograf H. i Sorø).
6. Henrik Vilhelm Johan Glahn (Oberst G. i Fredericia).
7. Knud Gerhard Sandberg Kaysen (Kordegner og Skolelærer K. i Sorø).
8. Rasmus Emil Ebbesen Schiøler (Broder til Nr. 2 i VI).
9. Andreas Arboe Iwersen (Møller I. i Kbhvn).
10. Alfred Kristian Henningsen (Forpagter H. paa Bonderup).
11. Edvard Sarauw (Broder til Nr. 20 i V R).
12. Alfons Emil Kristian Augustinus (Tobaksfabr. A. i Kbhvn).
13. Camillo Quaade (Grosserer Q. i Kbhvn).
14. Vilhelm Kochen (Forp. K. paa Charlottendal).
15. Erik Pfaff (Distriktslæge P. i Grønland).
16. Oluf Johan Schlichtkrull (Grosserer S. i Kbhvn).
17. Karl Edvard Sofus Tolderlund (Broder til Nr. 6 i IV).
18. Harald Kristian Georg Høyer (Propr. H. til Hollose Mølle).
19. Ernst Lavrits Sofus Hansen (Kbmd. E. H. i Sorø).

20. Anthony Rosselin Warming (Skibskapt. W. i Helsingør).

Nr. 2, 3, 6, 13, 14, 15, 17 og 20 ere Elever, de øvrige skolesøgende Disciple.

II Klasse.

1. Lavrits Kristian Wulff Nagel (Broder til Nr. 10 i V R. og Nr. 6 i V).
2. Henrik Joakim Buchwald (Broder til Nr. 7 i IV).
3. Tøger Reenberg Teilmann (afd. Lieutn. de T. paa Lunderupgaard ved Varde).
4. Aage Andreas Thomsen (Broder til Nr. 17 i VII).
5. Johan Frederik Wolf (Pastor W. i Egebjerg).
6. Karl Verner Hornemann Dahlerup (Avditor D. i Fredericia).
7. Ole Karl Kristian Jørgensen (Broder til Nr. 14 i IV R).
8. Frederik Vilhelm Linstow (afd. Justitsraad L. i Sorø).
9. Alfred Nikolaj Nestler Sonderburg (afd. Pastor S. i Siversted i Slesvig).
10. Kaspar Johannes Rahr Boye (Premierlieutn. og Adjudant B. paa St. Croix).
11. Johannes Smith (Broder til Nr. 1 og 12 i IV R).
12. Augustus Emil Hudson Crooker Haagensen (afd. Kapt. og Bogholder H. paa St. Thomas).
13. Holger Kristian Knudsen (Broder til Nr. 17 i V R.)
14. Johannes Valdemar Sarauw (Skovrider S. paa Kristiansminde).
15. Herman Theodor Muus Nagel (Broder til Nr. 1, Nr. 10 i V R. og Nr. 6 i V).

16. Frans Johan Bülow (afd. Fuldm. B. i Kbhvn).
17. Peter de Nully Brown (Grosserer B. i Kbhvn).
18. Niels Peter Blangsted (afd. Politibetjent B., Stivfader Restavratør Christensen i Kbhvn).
19. Henrik Kristian Dyrland Smith (Broder til Nr. 2 i IV R).
20. Rudolf Peter Georg Blum (Skolelærer B. i Ørslev).
Nr. 1, 2, 3, 6, 10, 13, 15, 16 og 17 ere Elever, de øvrige skolesøgende Disciple.

I Klasse.

1. Johan Kristian Vibe Harhoff (Konferensraad H. i Ringsted).
2. Karl Kristian Asmussen (Skræder A. i Sorø).
3. Alfred Sarauw (Broder til Nr. 20 i V R. og Nr. 11 i III R).
4. Karl Frederik Evgen Tanberg (afd. Skibskapt. T., Stivfader Billedhugger Glosimodt i Kbhvn).
5. Gustav Schau (Broder til Nr. 2 i IV).
6. Johan Frederik Voigt Halvorsen (Pastor H. i Sandager i Fyn).
7. Johannes Marius Smith (Broder til Nr. 2 i IV R. og Nr. 19 i II).
8. Ejnar Kiellerup (Adj. K. i Sorø).
9. Louis Kristian Smith (Broder til Nr. 7 og til Nr. 2 i IV R. og Nr. 19 i II).
10. Rasmus Hartvig Kristoffer Bülow (Forpagter B. paa Bidstrup ved Roskilde).
11. Ludvig Ferdinand Schultz (Broder til Nr. 15 i IV R.)
12. Hans Henrik Jessen (Propr. J. til Majbolgaard paa Als).

13. Viktor Alexis Heise (Broder til Nr. 10 i III).
14. Adam Vilhelm Knuth (Broder til Nr. 8 i IV).
15. Henning Marius Møller (Broder til Nr. 3 i V R. og Nr. 1 i IV).
16. Edvard Georg Hansen (Broder til Nr. 19 i III R).
17. Frode Kochen (Broder til Nr. 14 i III R).

Nr. 11, 15 og 17 ere Elever, de øvrige skolesøgende Disciple.

Beneficier.

Gratistpladser paa Opdragelsesanstalten have været tildelte 14 Elever, nemlig: J. G. Effersø, L. K. Larsen, P. T. E. Siersted, H. B. Ulrich, S. N. T. Hansen, O. Damkier, A. V. Øllgaard, V. Arendrup, E. V. K. Busch, T. K. Winther, H. A. E. O. Busch, G. F. K. Oppermann, H. V. G. Götzsche og en senere udgaet Elev.

Ansøgninger om Gratistpladser maa hvert Aar fornyes. De stiles „Til Kongen“ og indsendes til Rektor.

Det Müllerske Legat (50 Rd.) har været tillagt følgende 19 Elever: J. G. Effersø, H. B. Ulrich, O. Damkier, F. V. Sand, K. V. J. Ørum, T. K. Winther, N. H. E. Holstein, L. V. D. Anger, G. F. K. og F. T. Oppermann, V. A. F., F. K. H., L. K. V. og H. T. M. Nagel, K. F. R. og K. Heise, F. Matthiessen, P. R. S. Gade, K. V. H. Dahlerup.

Ansøgninger om dette Legat, der kun kan tillægges Elever, som ere Sønner af kongelige Embedsmænd, maa ligeledes hvert Aar fornyes og forsynes med ny Transg-attest. De stiles til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og indsendes til Rektor.

Nedsættelse af 40 Rd. i det aarlige Elevkontingent (175 Rd.) er tilstaaet følgende 8 Elever: F. V. Sand, F. K. V. Crone, F. P. Ridiger, H. D. K. K. Maës, K. F. R. Heise, J. K. Tolderlund, M. K. A. Østergaard, F. K. Matthiessen og O. A. Primon samt extraordinært til de fra Rønne Skole overflyttede Elever H. F. K. Steenberg og A. K. Sonne.

Fritagelse for at erlægge Skolepenge (40 Rd.) er tilstaaet til følgende skolesøgende Disciple: L. A. H. Schlegel, V. K. Thomsen, J. K. F. Beck, F. J. Beck, H. K. V. Rolsted, E. R. Mønster, V. K. A. Lindboe, E. T. og A. T. Hagerup, F. F. K. Christensen, B. G. Pedersen, J. J. Jørgensen, K. J. F. Nielsen, H. R. T. Hansen, A. V. og V. A. Heise, A. A. Thomsen, F. V. Linstow, J. V. Sarauw, R. P. G. Blum og fra 1ste April K. G. S. Kaysen, samt extraordinært til N. H. Blicher, O. H. B. Blicher, J. T. Lorenzen, E. H. Tregder og E. Kiel-lerup som Sønner af Lærere.

Af den særlige Stipendiefond for Sorø, Frederiksborg og Roskilde lærde Skoler har N. H. Blicher nydt mellemste Stipendium (35 Rd.) og V. K. Thomsen, O. H. B. Blicher, H. K. V. Rolsted, J. T. Lorentzen, E. T. Hagerup og M. K. A. Østergaard laveste Stipendium (20 Rd.).

Forskjellige Efterretninger.

Bibliotheket.

Bibliotheket er i Aaret 1869 blevet forøget med 330 Bind og udgjør nu 33,665 Bind. Af Doubletter er i Aar intet afhændet. Restbeholdningen for det tidligere solgte

er fremdeles uforandret 21 Rd. 66 Sk. Udlaan og det specielle Tilsyn med Bibliotheket besørger af Overlærer Bang.

Den naturhistoriske Samling

er i dette Skoleaar forøget med følgende Gjenstande:

Pattedyr.

Cervus dama.	Daadyr.	Højre Tak af et yngre Dyr.
— capreolus.	Raadyr.	Tak med 1 Spids.
— —	—	— 2 Spidser.
— —	—	— 3 —
— —	—	— 4 —
— —	—	Hovedskal af et ungt Dyr.
Delphinus delphis.	Springer.	Hovedskal. Kattegat.
— phocæna.	Marsvin.	— Han. Grønland.
— —	—	— Hun? —

Fugle.

Phaëton phoenicurus.	Udst.
Casuaris Benetti.	3 Fjer med dobbelte Skafter. Givet af Adjunkt Kiellerup.

Fisk.

Gadus morrhua.	Torsk.	Hovedskal.	} Givne af Adj. Kiellerup.
Myliobatis sp.	Ørnerokke.	Kjæbe. Ostindien.	

Krebsdyr.

Astacus fluviatilis.	Flodkrebs.	Hale med Unger.	Givet af Overlærer Ibsen.
Peneus caramota.	Vestindien.		

Orme.

Aphrodite sp.	Guldmus.
Lumbricus terrestris.	Regnorm. Sorø.

Aulacostoma sp. Hesteigle. Sorø.

Cysticercus fasciolaris. Hovedet præpareret til mikroskopisk Brug. Givet af Adj. Kiellerup.

Echinococcus sp.

Adjunkt Nyeborg har skænket Samlingen følgende Gjenstande:

Venstre Skinneben af en menneskelig Mumie fra Theben i Øvreægypten.

Venstre Skinneben samt den nederste Ende af Laarbenet af et Barns Mumie fra Lykopolis i Ægypten.

Et Stykke Jordbeg fra det døde Hav.

Nogle Mineralier fra Vesuv.

En forstenet Musling fra Theben.

Forskjellige Frugter fra Palæstina.

Adjunkt Kiellerup har skænket Samlingen:

Frugten af *Garcinia Mangustana*.

Frugten af *Myristica moschata*. Muskatnødtræet.

Rodstokken af *Zingiber officinale*. Ingefær.

Forskjellige ubestemte Frugter fra den varme Zone.

Forpagter Grave paa Bødstrup har givet:

Et Stykke Træ, gjennemboret af Pæleorme, fra Mullerup ved Storebælt.

Til Samlingen er anskaffet et stort nyt Skab til udstoppede Dyr.

Det specielle Tilsyn med Samlingen er overdraget til Adjunkt Lorenzen.

Den fysiske Samling

er i det forløbne Aar forøget med:

1. Sex Stereoskopbilleder af Maanen i dens forskellige Faser.

2. Otte store galvaniske Elementer efter Ruhmkorff.
3. En Brahmas Vandtrykspresse.

Det specielle Tilsyn med Samlingen er overdraget til Overlærer Ibsen.

Disciplenes Morskabsbibliothek

udlaaner 3 Gange om Ugen Morskabsbøger til Elever og skolesøgende Disciple. I Aar er en Del Bøger udskudt, især tyske Oversættelser af svenske, engelske og franske Romaner, ligesom en Del svensk Litteratur er afhændet til Akademiets Bibliothek. Af ny Bøger er anskaffet enkelte fremmede Forfattere i dansk Oversættelse (W. Scott, Dickens), som tidligere kun havdes paa Tysk. En ny Fortegnelse er trykt over Samlingens danske Bøger. Det bestyres af Adjunkt Hoff.

Festligheder.

Følgende Festligheder have fundet Sted i Skoleaaret:

Den 10de Oktober Cricketkamp med Præmier imellem Eleverne indbyrdes, hvorefter nogle Timers Dans.

Den 19de December Komædie af Elever med paafølgende Dans.

Fastelavnsmandag den 28de Februar Dans.

Den 8de April Bal i Anledning af Hs. Majestæt Kongens Fødselsdag.

Den 22de Maj Koncert af Elever med paafølgende Dans.

Den 18de Juni Kjøretur til Skjoldnæsholm.

De aarlige Examina

holdes i Aar i følgende Orden:

Onsdag den 22de Juni.

Kl. 8. VII. Dansk Stil (bunden Opg.).		Kl. 4. VII. Arithm. Opg.

Torsdag den 23de Juni.

Kl. 8. VII. Lat. Stil. V R. A. Dansk Stil (bund. Opg.)		Kl. 4. VII. Geom. Opg. V R. A. Regning.

Løverdag den 25de Juni.

Kl. 8. VII. Dansk Stil (bund. Opg.) V R. A. Arithm. Opg.		Kl. 4. VII. Lat. Version. V R. A. Tysk Stil.

Mandag den 27de Juni.

Kl. 8. V R. A. Dansk Stil (fri Opg.)		Kl. 4. V R. A. Geom. Tegn.

Tirsdag den 28de Juni.

Kl. 8. V R. A. Geometr. Opg.		Kl. 4. V R. A. Engelsk Stil.

Tirsdag den 5te Juli.

Kl. 8. VII A. Latin.		Kl. 3—5. V. Lat. Stil.
8—10. VI. Dansk Stil.		V R. B. Tysk Stil.
V R. B. Arithm. Opg.		IV. } Dansk Stil.
IV R. Tysk Stil.		III R. }
8—11. VII B. Geometri.		III. Arithmetik.
II. Fransk.		

Onsdag den 6te Juli.

Kl. 8. VII A. Græsk.		Kl. 3—5 ^{1/2} . VII B. Naturlære.
8—10. VI. Lat. Stil.		3—5. VI. Arithm. Opg.
V R. B. Geom. Opg.		V R. B. Engelsk Stil.
IV R. Dansk Stil.		IV. Latinsk Stil.
8—11. III R. Fransk.		II. Dansk Stil.

Torsdag den 7de Juli.

Kl. 8.	V R. A. Fransk.	Kl. 3.	V R. A. Historie.
8—10.	V. Dansk Stil.	3—5.	VI. Geom. Opg.
	V R. B. Regning.		IV. Religion.
	IV R. Engelsk Stil.		V R. B. {
10.	V R. A. Naturhist.		III. } Dansk Stil.
			I. }

Fredag den 8de Juli.

Kl. 8.	V. R. A. Engelsk.	Kl. 3.	V R. A. Arithmetik.
8—10.	III, Fransk.	3—5.	VI. Tysk.
	II. Religion.		V. Fransk.
8—11.	III R. Historie.		V R. B. Geografi.
10.	V R. A. Geometri.		

Lørdag den 9de Juli.

Kl. 8.	VII A. Historie.	Kl. 3.	V R. A. Naturlære.
	V. R. A. Tysk.	3—5.	VI. Fransk.
8—11.	VII B. Arithmetik.		V. Geografi.
	IV R. Naturhist.		IV. Tysk.
10.	V R. A. Geografi.		I. Religion.

Mandag den 11te Juli.

Kl. 8.	VII A. Geometri.	Kl. 3—5.	VI. Latin.
8—10.	IV. Fransk.		V R. B. Naturlære.
	II. Regning.		IV R. Religion.
	I. Tysk.		III. } Regning.
			III R. }

Tirsdag den 12te Juli.

Kl. 8—10.	IV. Geografi.	Kl. 3.	VII. Hebraisk.
	I. Naturhistorie.	3—5.	V. Naturhistorie.
8—11.	IV R. Geometri.		V R. B. Geometri.
	III R. Geografi.		

Onsdag den 13de Juli.

Kl. 8—10.	V. Latin.	Kl. 3—5.	VI. Religion.
	II. Dansk.		V R. B. Engelsk.
8—11.	IV R. Naturlære.		IV. Latin.
	III. Hist. og Geogr.		I. Dansk.

Torsdag den 14de Juli.

Kl. 8—11.	VII B. Latin.	Kl. 3.	VII A. Arithmetik.
	V R. B. Arithmetik.	3—5.	VI. Græsk.
	IV R. Tysk.		V. Historie.
	III R. Naturhist.		II. Tysk.

Fredag den 15de Juli.

Kl. 8.	VII A. Naturlære.	Kl. 3—5.	VI. Naturhistorie.
8—10.	IV R. Historie.		IV. Mathematik.
	I. Regning.		III. Religion.
8—11.	III R. Tysk.		II. Historie.

Løverdag den 16de Juli.

Kl. 8—10.	V R. B. Tysk.	Kl. 3—5.	V. Græsk.
	I. Geografi.		IV. Historie.
8—11.	IV R. Fransk.		III. Tysk.
	II. Naturhistorie.		III R. Arithmetik.

Mandag den 18de Juli.

Kl. 8—10.	VII B. Historie.	Kl. 3—5.	VI. Geografi.
	V R. B. Fransk.		IV. Græsk.
	III R. Religion.		III. Naturhistorie.
8—11.	IV R. Arithmetik.	3—6.	V. Mathematik.

Tirsdag den 19de Juli.

Kl. 8—11.	VII B. Græsk.	Kl. 3—5.	IV. Naturhistorie.
8—10.	VI. Historie.		III. Latin.
	V. Tysk.		III R. Engelsk.
	V R. B. Naturh.		II. Geografi.
	IV R. Geografi.		I. Historie.

Onsdag den 20de Juli.

Kl. 8—10.	VI. Mathematik.
	V. Religion.
	V R. B. Historie.
	IV. R. Engelsk.

Fredagen den 22de Juli Kl. 9 foretages Omflytningen. De ny til Skolen indmeldte Disciple prøves Onsdagen den 20de Juli Kl. 4 Efterm. eller Tirsdagen den 23de August Kl. 8 Form. Til sidstnævnte Tid begynder Skoleundervisningen atter efter Sommerferien.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes de af Disciplenes Fædre eller Værger samt andre Skolens Velyndere, som dertil maatte have Lejlighed.

1870.

